

**Corpus Juris Canonici, Per Regulas Naturali Ordine
Digestas, Usuque Temperatas, Ex Eodem Jure, Et
Conciliis, Patribus, Atque Aliunde Desumptas, Expositi**

Opus, Tum In Rebus Obscuris Claritate, Tum Dispersis Collectione ac
delectu, in contrariis conciliatione, eximium, simulque Indicibus ac
Præfationibus, Notisque quamplurimis & exquisitis illustratum, ; In Tres
Tomos divisum

Complectens Prolegomena Ad Jus Canonicum In Se Et Universim
Consideratum

Gibert, Jean-Pierre

Coloniæ Allobrogum, 1735

Sectio II. Prima Observatio generalis circa Concilia Generalia in se ipsis
seu in genere considerata.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74413](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74413)

7. Omnes Clerici ac Monachi Episcopali Jurisdictioni obnoxii, huic Synodo adesse cogi possunt; imò etiam exempti, qui Capitulis Generalibus non subduntur. c. 16. DIST. XVIII. c. 2. SESS. XXIV. c. 7. CAUS. XXXV. QUÆST. VI.

8. Cavendum, ne quid in illa statuatur, quod Canonicis obviet institutis. c. 9. de majorit.

9. Juxtà suppositam Eutichiano Epistolam, in Synodo eligendi erant 7. Testes qui jurarent, se detecturos quidquid reformatione dignum scirent.

Circà Synodum Diæcesanam plura hic quæri possent, illis, quæ alibi dicta sunt, sive in tractatu de Vicario Generali, iis præcipuè locis, in quibus de Episcopi Jurisdictione, sive, in Tractatu de Capitulis; sive dùm de præcedentiã actum est, facillè decidenda; nam v. gr. si jura temporalia Legem Diæcesanam spectent, evidens est, jus Synodos celebrandi, ad Legem Diæcesanam non reduci; si, quæcunque Episcopo non prohibentur, Episcopus facere valeat, palàm est, in Synodo, ab Episcopo, circà ea omnia, quæ sibi non vetantur, statuta condi. posse. Si Vicarii potestas ex commissione pendeat, in his, quæ usu vel jure communi ad Vicarium, sine speciali mandato non pertinent, oportet, ut convocatio Synodi, cum nec jure communi, nec usu, Episcopo non aded referretur, quòd ad illam mandato speciali egeat Vicarius, à Vicario fieri possit. Si in his, quæ ad alienationem pertinent, Capituli sui consensu egeat Episcopus, in aliis verò non egeat; manifestum est, illis de rebus, in Synodo nihil statuere posse Episcopum, sine prædicto consensu, de cæteris verò posse. Si in Cæteribus Ecclesiasticis, inter Ordinos vel Ordinum dignitas, vel Ordinationis tempus, quoad sessionem consideretur, inter alios verò, Officiorum dignitas, vel ad illa receptionis antiquitas; cui in Synodo, præcedentiã debeatur, patet. Si delegari nullus possit, nisi dignitate præditus, vel Personatum in Ecclesiâ Cathedrali, vel Collegiata, vel Canonicatum, in Cathedrali, possideat, vel Prior Conventualis, Abbasve sit, nec non ætatem requisitam habeat; ita quoque nullus Synodalis Judex eligi valet, nisi unum ex his Gradum habeat, ut etiam ætatem ad id necessariam.

Cætera, quæ scienda sunt, circà Synodum Diæcesanam, & quæ prætermissa in corpore juris sunt, supplebit supra citata *Dissertatio*.

TITULUS XV.

Note Historica circa Concilia Generalia invicem collata, in quibus eorum præcipua discrimina & similitudines exhibentur, nec non asseritur æquitas Regularum & Usuum Gallicæ.

PARS PRIMA.

SECTIO I.

DUni collectionem Conciliorum P. LABBÆI Iustrarem, discenteremque ejus collectaneã circà Concilia Generalia, multa animadverti inter illa discrimina attentione digna; sive quia eorum plura Regulas (*Maximes*) atque usus Gallicæ confirmant; sive quia nullum est eorum quod scitu necessarium non sit, cùm quodlibet pertineat ad aliquam è præcipuis hujus argumenti circumstantiis, 1. Nomen, 2. Convocatio, 3. Convocationis causã, 4. Locus celebrationis, 5. & Tempus, 6. Præsidentia, 7. Assistentia per Procuratorem, 8. Modus sententiam ferendi, 9. Definitiones circà Fidem & Mores, 10. Statuta circà Disciplinam, 11. Acta, 12. Subscriptiones, 13. Confirmatio Pontificia, 14. Recep-

Tom. I.

tio ab Episcopis, qui non interfuerunt, 15. Sumptus ad Concilium necessarii, 16. Numerus Conciliorum Generalium, quæ prout talia à Gallis agnoscuntur. Hæc autem discrimina colligenda esse existimavi, quia hac methodo Concilia facillè ab invicem distinguuntur, resque singulis eorum peculiare discuntur, sed prius quam longius prosequar, duo præstanda veniunt, 1. Nonnullæ observationes generales præmittendæ, circà res Conciliis Generalibus communes, & ea quæ sciri necesse est, prius quam minutior fiat enumeratio; 2. Monendum utriusque generis Notis subjiciendam esse earum accommodationem ad regulas ususque Gallicanos.

SECTIO II.

PRIMA OBSERVATIO Generalis circà Concilia Generalia in se ipsis seu in genere considerata.

Observandæ sunt imprimis conditiones requisitæ, ut Concilium pro generali habeatur. Porro juxtà definitiones Conciliorum *Constantiens. Sess. V.* & *Basileensis, Sess. II.* sciendum est, quòd caracter proprius Concilii Generalis sit, repræsentrare Ecclesiam Universalem, sicut caracter uniuscujusque Concilii particularis est, repræsentrare Ecclesiam particularem, à qua suam auctoritatem desumit. Et quidem utriusque Concilii Patres supponentes, Concilium Generale solum habere jurisdictionem sive superioritatem super Pontificem; cùm autem necessarium foret, ut constaret ipsos habere auctoritatem in Pontifices sui temporis, Patres, inquam, declarant, se Concilium Generale constituere, quod prout tale Ecclesiam Universalem repræsentrat. Et primò declarat, quòd ipsa (*Synodus*) in *Sancto Spiritu legitime congregata, Concilium Generale faciens, & Ecclesiam Catholicam repræsentrans.* Hactenus Concilium *Constant.* Basileense autem iisdem verbis utitur; hisi quòd, pro *Catholicam*, dicit *militantem*, quod quidem Epitheton vulgò soli Ecclesiæ Universalis seu Catholicæ tribuitur.

Cæterum, notio Concilii Generalis, ab utraque Synodo tradita, accuratissima videtur; nam Convocatus Generalis alicujus Corporis, seu Universitatis, Corpus repræsentrare debet, undè fit, ut dicatur Comitia Generalia Provinciarum repræsentrare Provincias, & Comitia Generalia olim apud Gallos habita, totam Ditionem Gallicam repræsentrare. Porro Concilium Generale nihil aliud est, quàm Universalis Ecclesiæ conventus: ut igitur Concilium Generale sit, oportet, ipsum Ecclesiam Universalem repræsentrare; & proindè conditiones necessariæ, ut Concilium Ecclesiam Universalem repræsentrat, requiruntur ut Concilium pro generali habeatur.

Porro hæ conditiones sũnt 1. Ut omnes qui à Spiritu Sancto præpositi sunt ad regendam Ecclesiam, vocentur ad Concilium. 2. Ut omnes intersint, sin minus per se ipsos, saltem per Procuratorem, si legitimo impedimento detineantur. 3. Ut, si nonnulli non fuerint vocati, vel vocati neglexerint ire, vel etiam Procuratorem mittere, sive legitimum habuerint impedimentum, sive nullum, hi, inquam, ratum deinceps habuerint, quod gestum fuit.

Si aliqua ex his conditionibus desit, Concilium Ecclesiam Universalem repræsentrare non potest; quia minus ampla erit ejus auctoritas, quàm auctoritas Ecclesiæ Universalis: quippe Concilia tantumdem auctoritatis habent, quantum personæ ex quibus coalescunt. Præterea, Ecclesia congregata non nisi accidentalitè differt à dispersa Ecclesia, Porro Concilium est Ecclesia in eundem locum conveniens,

Q

111

in persona eorum, per quos regitur, sicut Ecclesia dispersa nihil est aliud, quam eadem Ecclesia, hic & illic sita, in eadem Pastorum suorum persona.

De personis agendo, quae convocandae sunt ad Concilium, eique interesse debent, aut illud approbare, ut Ecclesiam Universalem representet, eorum tantum mentionem fecimus, qui Ecclesiae Regimini praefecti sunt, quamvis ipsa multiplex aliarum personarum genus contineat; quia, scilicet, hic agitur de rebus auctoritatem postulantibus, cum definire oporteat fidei Capita, aut morum, vel statuta circa Disciplinam condere. Porro, in his et similibus casibus, Ecclesiam constituunt ii, per quos ipsa regitur.

Hactenus sola ratione usus sum, ut probarem necessitatem triplicis conditionis a me requisitae, quoniam sola ratio sufficere mihi visa est. Verum praestat nihil eorum negligere, quae doctrinam hanc confirmare possunt, & quasdam auctoritates subnecto. Primò occurrit mihi Regula 29. in 6., *Quod omnes tangit ab omnibus adprobari debet.* Regula haec argumento nostro eò magis apta est, quòd singularum Episcoporum specialiter interfit, in causis quas Concilia Generalia discutunt, scilicet in Controversiis circa fidem & mores, Episcopi autem partim praepositi sunt ad ferendam de iis Controversiis sententiam. Alias auctoritates depromo è Textibus, qui dicunt in rebus, quae Corporis consensus postulatur, ad conventum vocandos esse omnes assistendi jus habentes, alias Conventum, ejusque actus esse nullos, nisi qui vocati non fuerunt, injuriam sibi illatam dimittant, *Capite 28. 35. 42. de Elect. Reg. 10. De Reg. J. in 6. Caput 42.* docet praeterea eos, qui legitimo impedimento detinentur, quominus indicto Comitio interfint, habere jus Procuratores ad illud mittendi. Addere licet *Cap. 43. de Elect. in 6.* in quo dicitur Moniales, quae non nominaverunt Abbatissam à majori parte electam, posse si libeat ceteris accedere, non obstante scrutini publicatione, suoque accessu Abbatissam facere capacem Confirmationis et Benedictionis, non obstante oppositione, dummodò tot accedant quot necessariae sunt, ut duae partes Votorum requisitorum concurrant. Ex hoc enim apparet quanta sit vis ratihabitionis, hinc enim docet eam dare novam perfectionem novumque effectum actui jam completo: Electio enim perficitur per publicationem scrutini, ipsiusque electionis, si persona à majori parte electa fuerit, quamvis autem perfecta sit, ratihabitio subsequens, eam capacem facit confirmationis, non obstante oppositione, quasi in principio à duabus partibus facta fuisset. Aliundè verò per viam ratihabitionis, Concilium, quod particulare foret, eo duntaxat, propter non convocationem aliquot Episcoporum assistendi jus habentium, fit deinceps Generale.

Synodus *Basileensis* rogata, ut exponeret, quid sentiebat per *Concilium Generale*, in pacto quod cum Ecclesiae Graecae Deputatis fecerat, de finiendis omnibus utriusque Ecclesiae Graecae & Latinae disceptationibus in Concilio generali, respondet, se intelligere Concilium, cui Pontifex, Patriarcha, atque omnes Praelati Orbis Universi intererunt per se ipsos aut per Procuratorem, cum plena, seu integra libertate dicendi quidquid sentirent. *CONCIL. TOM. XII. p. 547.*

SECTIO III.

SECUNDA OBSERVATIO GENERALIS.

NON minus est necessarium observare, quòd Concilium Generale, cum Ecclesia n. universam representet, ejus prerogativis fruatur, itaque non

solum auctoritatem universalem habet sicut ipsa Ecclesia, seu potestatem obligandi omnes & singulos Fideles, sed etiam infallibile est, non secus, atque Ecclesia Catholica, cum representationis jure, sit basis, columna, & firmamentum Veritatis; fruaturque sicut Ecclesia, omnibus promissionibus auxilii singularis Spiritus sancti, similis adjutorio Scripturis Sacris dato. Indè fit, ut Gregorius Magnus conferens certitudinem definitionum Conciliorum Generalium, cum certitudine Doctrinae Scripturae Sacrae, dicit *sicut Sancti Evangelii quatuor Libros, sic quatuor Concilia suscipere & venerari me fateor quia in his velut in quadrato Lapide, sancta fidei velut structura consurgit, & cujuslibet vitae atque actionis norma consistit. C. 2. DIST. XV.* Indè fit etiam, ut sit inauditum, aliquod Concilium Generale, multominus Pontificem, ausum fuisse discutere definitiones Conciliorum praecedentium pro generalibus Universaliter habitorum, imò, cum illas fidei Principia reputarent, ipsi usi sunt ad dirimendas novas controversias, vel, si iis quaestionibus definiendis alienae essent, jufferunt, ut ab omnibus tanquam oracula infallibilia susciperentur. Horum capitum probationes cernere licet in plerisque Conciliis Generalibus in Oriente habitis: Verbi gratia Concilium Generale *Constantinop.* 1. Canones suos inchoat praecipiendo, ut definitiones *Nicene* stables maneant, atque immutabiles, Theodosioque Imperatori, à quo convocatum fuerat, gesta sua exponens, dicit inter alia multa, se fidem *Nicenam* confirmavisse; id est, ut supra diximus, praecipisse, ut in hac fide perseveraretur.

Eadem Definitio *Nicana* lecta fuit in Concilio Ephesino, statutumque fuit, ut ipsa Actus ejus infereretur. Eadem, ut regula, seu principium, adhibita fuit in decisione Controversiae à *Nestorio* motae, *an Virgo sacra sit Dei Mater?* Nam Synodus, perpenso modo, quo prius intellecta fuerat, cum invenisset, eum *Nestoriano* sensui contrarium fuisse, veruit aliam doceri, scribi aut componi Confessionem fidei, quam *Nicenam*, expositam eo, qui dictus fuit, modo. *CONCIL. TOM. III. p. 671. ad 690.*

Synodus *Calcedonenfis*, *Constantinopolitanae* & *Ephesinae* vestigiis insistentes definitiones Conciliorum Generalium innovat, suis Actis inserit, & in fronte definitionis mox proponendae locat, velut principia, quibus illa innitur. *CONCIL. TOM. IV. pag. 561.*

In damnatione Trium Capitulorum lata à Quinto Concilio generali, quod est *Constantinopolitanum II.* Synodus monet, se illa damnare, ideò quòd ea reperisset contraria doctrinae Concilii *Calcedonenfis*; additque, se recipere definitiones omnium Conciliorum praecedentium nempe *Niceni*, *Constantinopolitani*, *Ephesini*, & *Calcedonenfis*; seque reprobare & damnare, quidquid rejecerant & damnaverant. *CONCIL. TOM. V. p. 567. & 568.*

Idem videre est in sexto Concilio generali, seu *Constantinopolitano III.* nam in definitione lata adversus *Monothelitas*, declarat Synodus, se tritam à *Quinque Conciliis Generalibus* praecedentibus viam sequi, seque eorum Doctrinae consentire, singularum expressam mentionem faciendo, & recipere Symbola ab aliquot ex illis in *haseon* extirpationem confecta; tum refert Symbola *Nicenum*, & *Constantinopolitanum* *CONCIL. TOM. VI. p. 1020, & 1021.*

Est aliquid notabilius in *Septimo Concilio generali* seu *Nicano II.* praemissa enim protestatione, se nihil adjicere, nec tollere velle ex definitionibus sex Conciliorum praecedentium, renovat & refert Symbolum *Constantinopolitanum* cum his verbis *Filioque*, credens, Doctrinam *Processionis Spiritus Sancti à Filio*, quam exprimunt, contineri in Doctri-